सुराङ्गनाविलासादिः। प्रकृतयो दिव्या अदिव्या दिव्यादिव्याश्चेति। तेषां धीरोदात्तादिता तेषामप्युत्तमाधममध्यमत्वं। तेषु च यो यथाभूतस्तस्यायथावर्णने प्रकृतिविपर्य्ययो दोषः। यथा। धीरोदात्तस्य रामस्य धीरोद्धतवत् छद्मना वालिवधः। यथा वा कुमारसम्भवे। उत्तमदेवतयोः पार्व्वतीपरमेश्वरयोः सम्भोगशृङ्गारवर्णनं। "इदं पित्रोः सम्भोगवर्णनमिवात्यन्तमनुचितं" इत्याहुः। अन्यदनौचित्यं देशकालादीनामन्यथा यद्वर्णनं। तथा सति हि काव्यस्यासत्यताप्रतिभासेन विनेयानामुन्मुखीकारासम्भवः।

(५७८) एभ्यः पृथगलङ्कारदोषाणां नैव सम्भवः।

एभ्यः उक्तदोषेभ्यः। तथा हि उपमायामसादृश्यासम्भवयोरुपमानस्य जातिप्रमाणगतन्यूनत्वाधिकत्वयोरर्थान्तरन्यासे उत्प्रेक्षितार्थसमर्थने चानुचितार्थत्वं। क्रमेण यथा।

"ग्रथ्नामि काव्यशशिनं विततार्थरश्मिं"।

"प्रज्वलज्जलधारावत् निपतन्ति शरास्तव"।

"चण्डाल इव राजासौ सङ्ग्रामेऽधिकसाहसः"।

"कर्पूरखण्ड इव राजति चन्द्रविम्बं"।

"हरवन्नीलकण्ठोऽयं विराजति शिखावलः"।

"स्तनावद्रिसमानौ ते"।

"दिवाकराद्रक्षति यो गुहासु
लीनं दिवाभीतमिवान्धकारं।